KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 9 päivänä joulukuuta 1998,

Saksan Cottbusin ruskohiilivoimalaitokselle myöntämästä valtiontuesta

(tiedoksiannettu numerolla K(1998) 4275)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(1999/581/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 93 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on antanut niille, joiden etua asia koskee, mahdollisuuden esittää huomautuksensa edellä mainittujen määräysten mukaisesti ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

Komissiolle ilmoitettiin Saksan myöntämästä tuesta Cottbusin ruskohiilivoimalaitokselle erään Euroopan parlamentin jäsenen 26 päivänä maaliskuuta 1996 tekemällä valituksella. Komissio pyysi Saksan viranomaisilta tietoja asiasta 7 päivänä kesäkuuta 1996 ja 5 päivänä syyskuuta 1996 päivätyillä kirjeillä. Saksa vastasi 26 päivänä heinäkuuta 1996 sekä 20 päivänä helmikuuta 1997 päivätyillä kirjeillä.

Komissio ilmoitti Saksalle 12 päivänä elokuuta 1997 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa myönnettyä tukea koskeva EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukainen menettely. Saksa vastasi kirjeeseen 31 päivänä lokakuuta 1997.

Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ([1]). Samalla niitä, joiden etua asia koskee, kehotettiin esittämään huomautuksensa.

Nämä huomautukset toimitettiin Saksalle 3 päivänä maaliskuuta 1998 päivätyllä kirjeellä. Cottbusin ruskohiililaitoksessa pidettiin 6 ja 7 päivänä maaliskuuta 1998 katselmus, johon myös komission edustajat osallistuivat. Saksa vastasi huomautuksiin 9 päivänä heinäkuuta 1998.

II TUEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS

Cottbus sijaitsee suurimmalla itä-saksalaisella ruskohiilialueella, jolla Lausitzer Braunkohle AG (LAUBAG) harjoittaa louhintaa. Cottbusin kaupunki päätti 26 päivänä huhtikuuta 1995 korvata ruskohiilivoimalaitoksen, joka oli perustettu jo DDR:n aikana ja jonka polttoainekulutus sekä ympäristövaikutukset eivät vastanneet nykyisiä teknisiä normeja, uudella, nykyaikaisella sähköä ja lämpöä yhdessä tuottavalla voimalaitoksella (yhdistetty voimalaitos). Hankkeen ensisijainen päämäärä on kaukolämmön toimitus Cottbusin kaupungille (noin 70 prosenttia kotitalouksista kuuluu kaukolämpöverkkoon). Sivutuotteena syntyy sähköä, joka on tarkoitettu yksinomaan Cottbusin kaupungin käyttöön.

Hankekustannukset ovat yhteensä 395 miljoonaa Saksan markkaa. Brandenburgin osavaltio tukee investointia kattaakseen lisäkustannukset, jotka aiheutuivat ruskohiilen edellyttämästä vastaavaan kaasuvoimalaitokseen verrattuna kalliimmasta teknologiasta. Vastaavan kaasuvoimalaitoksen kustannukset olisivat olleet noin 185 miljoonaa Saksan markkaa. Koska Saksa oli nimenomaan jättänyt energiatalouden komission hyväksymän Saksan aluetukijärjestelmän (niin sanotun liittovaltion ja osavaltion yhteisen puiteohjelman) ulkopuolelle ([2]), jonka perusteella Brandenburgille, EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetulle alueelle, voidaan myöntää investointiavustuksia jopa 35 prosenttia investointikustannusten kokonaismäärästä, myönnettiin 49,95 miljoonan Saksan markan tuki yksittäisenä toimenpiteenä. Tämän lisäksi hankkeeseen ei varattu muita tilapäisiä tai hyväksyttyihin tutkimus-, kehitys- tai ympäristönsuojeluohjelmien puitteisiin kuuluvia valtiollisia tukitoimenpiteitä. Voimalaitoksella on tällä hetkellä 243 työntekijää.

Cottbusissa käytetään maailmanlaajuisesti ensimmäistä kertaa ruskohiilellä toimivaa toisen sukupolven paineistettua leijukerrospolttoa yhdistetyssä voimalaitoksessa. Tästä syystä komissio on päättänyt tukea hanketta neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2008/90 ([3]) nojalla aloitetun THERMIE-ohjelman puitteissa 29 miljoonalla Saksan markalla (hanke N:o SF/00122/95/DE/SE ja SF/00264/97/DE/SE, "Itäsaksalaisella ruskohiilellä toimivaa toisen sukupolven paineistettua leijukerrospolttoa käyttävä lämpövoimalaitos"). Hankkeen tarkoituksena on osoittaa, että ruskohiilen käyttö polttoaineena on mahdollista myös paineistetussa leijukerrospoltossa, ja lisätä sen vientimahdollisuuksia EU:n ulkopuolelle.

Tuen vaikutuksesta kilpailuun komissio oli kuitenkin sitä mieltä, että verraten kalliille ruskohiilivoimalaitokselle myönnetty investointituki voisi samalla olla sääntöjen vastaista valtiontukea alueella ruskohiiltä louhivalle LAUBAG-yritykselle, joka hyötyy hankkeesta pitkäkestoisen toimitussopimuksen muodossa vaikkei se saakaan varsinaisia hintaetuja.

([1]) EYVL C 381, 16.12.1997, s. 5.

([2]) Ks. liittovaltion ja osavaltion yhteinen 24. puiteohjelma "alueellisten talousrakenteiden parantamiseksi", 3.1.3 kohta, hyväksytty 30 päivänä huhtikuuta 1996 tehdyllä päätöksellä (EYVL C 291, 4.10.1996, s. 4).

([3]) EYVL L 185, 17.7.1990, s. 1.

Epäilys, että kyse on laittomasta valtiontuesta, perustui ennen muuta Saksan antamaan sitoumukseen Schkopaussa Sachsen-Anhaltenissa toimivaa ruskohiilivoimalaitosta koskevassa valtiontukiasiassa N 13/92, jossa komissio oli hyväksynyt 600 miljoonan Saksan markan investointituen ([1]). Jotta itäsaksalaisen ruskohiilitalouden systemaattinen tukeminen ja kilpailun vääristyminen vapailla sähkömarkkinoilla vältettäisiin, Saksan oli, edellytyksenä tuen hyväksymiselle, sitouduttava siihen,

> ettei suoria tai epäsuoria valtiontukia tulevaisuudessa myönnetä ruskohiilen käytön tukemiseksi. Sähkövoimalaitoksille voidaan kuitenkin myöntää edelleen tukia mikäli nämä vastaavat komission päätöksissään hyväksymiä, alueellisen kehityksen edistämiseen, T&k-toimintaan ja ympäristönsuojeluun tarkoitettuja tukitoimenpiteitä, eikä niitä myönnetä tietyn polttoaineen käytön edistämiseen eikä tähän liittyvien lisäkustannusten kattamiseen.

Koska Cottbusin tapauksessa on kyse tapauskohtaisesta, laaja-alaisen tukiohjelman ulkopuolelle jäävästä tuesta, komissio epäili, ettei Brandenburgin osavaltion myöntämä investointituki ole Saksan vuonna 1992 antaman sitoumuksen mukaisesti yhteisön valtiontukisääntöjen mukainen ja päätti 30 päivänä heinäkuuta 1997 aloittaa EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn.

III **ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET**

Komissioon saapui kuusi huomautusta, jotka voidaan tiivistää seuraavasti:

Amt Jänschwalden, LAUBAG:n välittömässä läheisyydessä sijaitsevan kunnan viranomaisten mielestä Cottbusin voimalaitokselle myönnetty tuki on selvästi luokiteltava alueen ruskohiiliteollisuutta tukevaksi toimenpiteeksi. Tukea ei myöskään voida pitää yhteisön tukisääntöjen mukaisena aluetukena, sillä alueellisia tavoitteita ei ole havaittavissa. On myös selvää, etteivät ruskohiilivoimalaitokset ole tällä hetkellä eivätkä tulevaisuudessa kilpailukykyisiä ilman jatkuvaa valtiontukea. Hankkeesta aiheutuvien ympäristöseurauksien suhteen virasto katsoo, että maakaasun käyttö on joka tapauksessa selvästi ympäristöystävällisempää kuin ruskohiilen käyttö.

Maakaasua käyttävän sähkön tuotanto- ja jakeluyrityksen ENRON Europe Ltd:n (jäljempänä ENRON) mukaan ruskohiilen vakaampaa hintatasoa ei voida käyttää tämän energialähteen käytön perusteluun, sillä myös kaasuhintojen vakaus voitaisiin turvata samoilla menetelmillä. Yritys huomauttaa lisäksi, että maakaasun käyttö on ympäristösuojelun kannalta turvallisempaa.

Muissa neljässä huomautuksessa ei käsitelty hankkeen vaikutusta sähkömarkkinoihin, vaan ruskohiiltä polttoaineena, ja arvosteltiin sen ympäristövaikutuksia.

IV **SAKSAN HUOMAUTUKSET**

Saksa huomautti vastauksessaan komission päätökseen EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisesta, että LAUBAG tuskin hyötyy tuesta, sillä sille tuesta aiheutuvat edut ovat vähäisiä. Yritykselle ei makseta keinotekoisen korkeaa hintaa, vaan sillä on ainoastaan pitkäaikainen toimitussopimus, joka kuitenkin kattaa vain 0,9 prosenttia sen vuotuisesta louhintatuotannosta.

Sitä paitsi vuonna 1992 annettu sitoumus ei ole tässä tapauksessa voimassa, sillä hankkeen ensisijaisena tavoitteena on kaukolämmön jakelu. Sähkötuotanto, jota sitoumus koskee, on vain sivutuote.

Lisäksi Cottbus sijaitsee EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määritellyllä alueella, jolla komissio pitää jopa 35 prosenttia investointikustarmuksista kattavia investointitukia yhteismarkkinoille soveltuvina. Kokonaiskustannusten ollessa 395 miljoonaa Saksan markkaa olisi teoreettisesti ollut mahdollista tukea hanketta noin 135 miljoonalla Saksan markalla eli myönnettyä tukea huomattavasti suuremmalla määrällä (49,95 miljoonaa Saksan markkaa Brandenburgin osavaltiolta ja 29 miljoonaa Saksan markkaa komissiolta THERMIE-ohjelman puitteissa).

Hanke on täysin julkisia hankintoja käsittelevien yhteisön säännöjen mukainen. Kun päätös oli tehty paineistetulla leijukerrospolttomenetelmällä toimivan yhdistetyn voimalaitoksen hyväksi, julistettiin yhteisönlaajuinen tarjouskilpailu 8 päivänä elokuuta 1995 julkaistun *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden* täydennysosassa. Myös kaikkia tunnettuja paineistetun leijukerrospolttoteknologian tuottajia kehotettiin toimittamaan tarjouksensa. Lopuksi hyväksyttiin erään saksalaisen tuottajan tarjous. Julkisia hankintoja valvovaan elimeen ja sen valitustoimikuntaan ei ole saapunut tarjouskilpailua koskevaa valitusta.

Kysymys on lisäksi pilottihankkeesta, josta on osoituksena myös THERMIE-ohjelman puitteissa myönnetty tuki. Lisäksi Cottbusin teknillisen korkeakoulun tutkimuslaitos seuraa tarkasti ruskohiilen käytön vaikutuksia paineistetussa leijukerrospoltossa.

Hanke olisi menestyksellinen, mikäli ruskohiilen kilpailukykyisyys voitaisiin todistaa. Se vaikuttaisi positiivisesti työllisyyteen alueellisessa ruskohiiliteollisuudessa, joka on tämän rakenteellisista ongelmista kärsivän alueen tärkein toimiala. Ruskohiiliteollisuudesta suoraan tai välillisesti riippuvaisia ovat 13 000-17 000 työpaikkaa (vuonna 1989 73 000 työpaikkaa).

([1]) Komission päätös, tehty 22 päivänä heinäkuuta 1992, EYVL C 203, 11.8.1992, s. 15.

Hankkeella on lisäksi ollut positiivinen vaikutus ympäristönsuojeluun. Merkittävä saaste- ja melupäästöjen väheneminen, joka jopa alittaa Saksan ympäristösuojelustandardit, on havaittavissa.

Todisteeksi Saksa toimitti seuraavat päästöjä koskevat arvot:

(mg/m³)

	Saksan lainsäädännön mukaiset arvot	Cottbusin voimalaitos
Rikkidioksidi	250	200
Typpioksidi	200	200
Hiilidioksidi	250	200
Suolahappo	100	30
Fluorivetyhappo	15	1,5
Pöly	50	20

Saksa toimitti seuraavat melua koskevat arvot:

(desibeliä)

Päivällä		Yöllä	
Saksan laki	Cottbusin voimalaitos	Saksan laki	Cottbusin voimalaitos
55	52	40	40
60	43	45	31
60	43	45	28
55	45	40	34
55	46	40	35
50	34	35	23
50	45	35	33

Asianomaisten huomautuksiin Saksa vastasi seuraavasti:

Amt Jänschwalden huomautukset suuntautuvat ensisijaisesti Brandenburgin osavaltion yleistä energiapolitiikkaa ja erityisesti Hornon kunnan rajojen siirtämistä vastaan, mikä osoittautui tarpeelliseksi LAUBAG:n avolouhostoiminnan laajennuttua. Toistamiseen korostettiin, että hanke vaikuttaa vain vähäisessä määrin paikallisen ruskohiilitalouden kasvuun eikä sillä näin ollen ole vaikutusta polttoaineiden väliseen kilpailuun. Tästä on osoituksena ruskohiilen kanssa kilpailevan maakaasun käytön osuus Saksan uusissa osavaltioissa, joka on nykyään jo noin 27 prosenttia. Markkinaosuus koko Saksassa on vain 21 prosenttia. Vuoden 1997 lopussa 40 prosenttia Itä-Saksan asunnoista lämmitettiin kaasulla. Cottbusin voimalaitoksen osuus koko Saksan kaukolämpövoimalaitoksissa käytettyjen polttoaineiden kokonaismäärästä on vain 0,1 prosenttia. Sen huomautuksen osalta, että kaasu on ruskohiiltä ympäristöystävällisempi, Saksa viittasi kaasun käytössä aiheutuviin suurempiin metaanipäästöihin, jotka Amt Jänschwalde jätti mainitsematta.

ENRON:n huomautusten osalta Saksa epäili ennen muuta sitä, että kaasu voisi saavuttaa saman hintavakauden kuin ruskohiili, mikäli sen hinta turvattaisiin. ENRON itse ei pysty toimittamaan tarkkaa tietoa siitä, millä ehdoilla ja kuinka suurille riskeille altistumalla se voisi toimittaa kaasua vakaaseen hintaan pitkällä aikavälillä.

Muuhun neljään huomautukseen Saksa vastasi, että hanke auttaa Saksassa voimassa olevat saaste- ja melurajat ja edistää näin ympäristönsuojelua.

V **TUEN ARVIOINTI**

Ruskohiili ei kuulu EHTY:n perustamissopimuksen vaan EY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan. Näin ollen 49,95 miljoonan Saksan markan tuki, jonka Brandenburgin osavaltio myönsi Cottbusin voimalaitoksen rakentamiseen, on selvästi EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki. Tuesta hyötyy ensisijaisesti voimalaitos ja välillisesti myös Itä-Saksan ruskohiiliteollisuus ja tässä tapauksessa erityisesti LAUBAG. Tuen tarkoituksena oli kannustaa ruskohiilen käyttöön, vaikka muilla polttoaineilla, esimerkiksi maakaasulla, toimivan voimalaitoksen rakentaminen olisi ollut edullisempaa.

Tämä tuki voi vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yhteisön ruskohiilen tuotanto kasvoi äkillisesti, kun Itä-Saksa liitettiin Euroopan unioniin vuonna 1990—1991. Ainoastaan kolme jäsenvaltiota tuottaa merkittäviä määriä ruskohiiltä yhteisössä. Saksan osuus on 75 prosenttia yhteisön tuotannosta. Ruskohiiltä käytetään etupäässä louhintapaikkojen läheisyydessä sijaitsevissa voimalaitoksissa, koska on taloudellisesti kannattamatonta kuljettaa ruskohiiltä pitkiä matkoja. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, ettei yhteisössä käydä ruskohiilikauppaa. On myös muistettava, että tässä tapauksessa ruskohiili kilpaili kaasun, kivihiilen ja öljyn kanssa. Energiamarkkinoilla kaikki nämä aineet ovat keskenään korvattavissa. Tästä johtuen on tarkasteltava yksittäisiä markkinoita, erityisesti polttoainemarkkinoita, sekä kyseisillä markkinoilla esiintyvää yhteisön sisäistä kauppaa. Näillä markkinoilla käydään yhteisön sisäistä kauppaa ja eri jäsenmaissa sijaitsevien yritysten välillä on kilpailua, jonka vuoksi tuella voi olla vaikutusta energiamarkkinoilla toimivien yritysten väliseen kilpailuun.

Tukea ei myönnetty komission aiemmin hyväksymän tukijärjestelmän mukaisesti ja siksi siitä olisi pitänyt tehdä erillinen ilmoitus EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Saksa ei noudattanut tätä velvoitetta. Tuki on näin ollen myönnetty laittomasti.

Tutkittaessa, voidaanko tukeen soveltaa EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 2 ja 3 kohdan poikkeuksia, on otettava huomioon, että Saksan sitoumuksesta Schkopaulle myönnetyn valtiontuen yhteydessä seuraavat velvoitteet eivät ole esteenä poikkeusten soveltamiselle tässä tapauksessa.

Edellä mainitulla sitoumuksella haluttiin estää, että itä-saksalaiselle ruskohiilelle luodaan samanlainen suojajärjestely kuin länsi-saksalaiselle kivihiilelle. Cottbusissa toteutettu hanke on kuitenkin yksittäinen toimenpide, jonka tarkoituksena ei ole itä-saksalaisen ruskohiiliteollisuuden järjestelmällinen tukeminen. Tätä osoittavat seuraavat seikat: LAUBAG ei myy tuotettaan keinotekoisen korkeaan hintaan vaan markkinahintaan ja hankkeeseen tarvittava ruskohiilimäärä on vain 0,9 prosenttia LAUBAG:n vuotuisesta kokonaistuotannosta. Sitä paitsi hankkeen ensisijainen päämäärä on kaukolämmön tuotanto. Sähkö, jota vuonna 1992 tehty sitoumus koskee, on vain sivutuote.

EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia ei voida tässä tapauksessa soveltaa ottaen huomioon tuen erikoispiirteet ja se, että tässä tapauksessa tuki ei täytä poikkeuksien soveltamisen edellytyksiä.

Tukea voidaan kuitenkin pitää yhteismarkkinoille soveltuvana EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeuksen nojalla.

Se, ettei tukea myönnetty Saksan aluetukisääntöjen (liittovaltion ja osavaltion yhteinen puiteohjelma alueellisen talousrakenteen parantamiseksi) mukaisesti, ei automaattisesti estä näiden sääntöjen soveltamista, vaan merkitsee ainoastaan sitä, että sähköjakelusta aiheutuvat kustannukset eivät kuulu tuen piiriin. Tämä rajoitus ei perustu komission vaatimuksiin vaan Saksan omaan päätökseen. Näin ollen komissio ei voi olla tutkimatta tukeen liittyviä alueellisia näkökohtia vaan sen on, kuten valtiontukiasiassa N 295/97 "Délipapier", Ranska [1], tutkittava tapauskohtaisesti, onko 92 artiklan 3 kohdan 1 alakohdan soveltamiselle asetetut edellytykset täytetty.

Lisäksi on muistettava, että 92 artiklan 3 kohdan a alakohtaa voidaan soveltaa myös tapauskohtaisia toimenpiteitä tutkittaessa. Tämä vahvistetaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asioissa C-278, 279 ja 280/92 (Espanja v. komissio) [2] 14 päivänä syyskuuta 1994 antamassa tuomiossa, jonka mukaan voidaan tutkia, täyttävätkö tapauskohtaiset tuet myös 92 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamiselle asetetut edellytykset.

Tämä on sovellettavissa Cottbusin voimalaitoksen tapauksessa.

Vaikka tämän hankkeen avulla vanha voimalaitos korvataan uudella, voidaan toimenpidettä silti pitää alkuinvestointina, joka oikeuttaa aluetuen myöntämiseen alueellisia valtiontukea koskevien suuntaviivojen [3] mukaisesti. Suuntaviivojen 4.4 kohdan mukaan alkuinvestoinnilla tarkoitetaan myös jo "olemassa olevan laitoksen tuotantomenetelmän perusteellista muuttamista (rationalisoinnilla, monipuolistamisella tai nykyaikaistamisella)".

Cottbus sijaitsee lisäksi 92 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määritellyllä alueella, jolla alkuinvestointeja koskeva enimmäisintensiteetti on 35 prosenttia. Tässä tapauksessa tuki-intensiteetti on 20 prosenttia ja jää selvästi alle ylärajan.

Tuella voidaan myös edistää alueen taloudellista kehitystä. Hankkeen työllisyysvaikutus on varmasti voimalaitoksessa luotua 243 työpaikkaa suurempi. Yksi hankkeen päämääristä on myös alueen pitkäaikainen kehittäminen. Uuden voimalaitoksen avulla luodaan moderni kaukolämpöverkosto, joka parantaa koko alueen infrastruktuuria. Tästä eivät hyödy ainoastaan yksityistaloudet, vaan myös jo olemassa olevat teollisuusyritykset ja mahdolliset tulevat investoijat. Käyttämällä uutta paineistettua leijukerrospolttomenetelmää, jolle myönnettiin tukea THERMIE-ohjelmasta, on lisäksi tarkoitus todistaa ruskohiilen kilpailukykyisyys polttoaineena. Mikäli tämä teknologia osoittautuu menestykselliseksi, se vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ruskohiiliteollisuudessa. Vuonna 1989 alueen ruskohiiliteollisuus työllisti 73 000 henkeä. Ruskohiilituotanto oli kyseisenä vuonna 195 miljoonaa tonnia. Vuoden 1989 jälkeisestä huomattavasta henkilöstön ja tuotannon supistuksista huolimatta ruskohiiliteollisuus on tämän rakenteellisista ongelmista kärsivän alueen tärkein toimiala. Siksi oletetaan, että vuosittaisen tuotannon ollessa 35—40 miljoonaa tonnia vuonna 2000, ruskohiilen louhinta ja jalostus työllistää suoraan noin 5 000 työntekijää. Lisäksi 2 000 työpaikkaa syntyy muunnettaessa ruskohiiltä sähköksi. Näiden 7 000 työpaikan lisäksi on otettava huomioon 10 000 työpaikkaa, jotka syntyvät jakelu-, huolto- ja jalostusinvestointien ansiosta ja jotka ovat suuressa määrin riippuvaisia ruskohiiliteollisuuden taloudellisesta tilanteesta. Tämä osoittaa, että jokainen toimenpide, jolla edistetään ruskohiiliteollisuutta tulevaisuudessa, vaikuttaa myös positiivisesti tämän teollisuudenalan välillisesti työllistämien henkilöiden määrään.

Komissio ottaa lisäksi huomioon ympäristöpäästöjen vähenemisen. Saksan esittämät luvut osoittavat, että uuden voimalaitoksen saaste- ja melupäästöt jäävät selvästi alle vanhan voimalaitoksen päästöjen. On muistettava, että Cottbusin voimalaitos on yhdistetty lämpöä ja sähköä tuottava voimalaitos. Komissio korosti tämän teknologian ympäristöystävällisyyttä yhteisön strategiasta yhdistetyn lämmön ja sähkön tuotannon edistämiseksi ja sen kehittämisen esteiden poistamiseksi 15 päivänä lokakuuta 1997 annetussa tiedonannossaan neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle [4].

[1] EYVL C 333, 4.11.1997, s. 6.
[2] kok. 1994, s. I-4103
[3] EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9.
[4] KOM(97) 514 lopullinen.

Lisäksi on muistettava, että voimalaitos tuottaa sekä lämpöä että sähköä ja aiheuttaa näin ollen vähemmän päästöjä kuin perinteiset kivihiilivoimalaitokset. Muissa tapauksissa komissio on katsonut yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon taloudellisen kannustamisen perustelluksi [1]. Tässä tapauksessa on sitä paitsi muistettava, että komissio oli hyväksynyt 18 päivänä joulukuuta 1991 [2] yksivuotisen tukiohjelman lämmitysverkoston uudelleen rakentamiseksi Saksan uusissa osavaltioissa, jonka puitteissa investointitukia voidaan myöntää jopa 35 prosenttia kustannusten kokonaismäärästä, mikäli niiden avulla voidaan nostaa verkon tehokkuutta ja vähentää ympäristön saastumista. Cottbusin hanke tähtää juuri näihin tavoitteisiin.

Lopuksi on todettava, että haitallinen vaikutus yhteisön sisäisiin ruskohiilimarkkinoihin on erittäin vähäistä, sillä ruskohiilituottaja LAUBAG hyötyy hankkeesta vain marginaalisesti. On muistettava, ettei LAUBAG hyödy keinotekoisen korkeista hinnoista, vaan myy tuotettaan markkinahintaan. Näin ollen yritys hyötyy korkeintaan välillisesti, pitkän aikavälin toimitussopimuksen ansiosta, joka kattaa kuitenkin vain 0,9 prosenttia sen vuosittaisesta tuotannosta. Vaikutus yhteisön polttoainemarkkinoihin on siis erittäin pieni. On myös otettava huomioon, että Cottbusissa käytettävän polttoaineen osuus koko Saksassa lämmöntuotantoon käytetystä polttoainemäärästä on vain 0,1 prosenttia. LAUBAG:n osuus Saksan polttoainemarkkinoilla kasvaa Cottbusin ansiosta ainoastaan 0,001 prosentilla. Sitä paitsi ruskohiilen kanssa kilpailevaa maakaasua ei syrjitä millään tavalla. Maakaasun käytön osuus Saksan uusissa osavaltioissa on vuodesta 1991 lähtien ollut 27 prosenttia (vuonna 1990 se oli käytännössä 0 prosenttia) eli korkeampi kuin sen osuus koko Saksan markkinoilla. Vuoden 1997 lopussa Itä-Saksassa lämmitettiin 40 prosenttia asunnoista maakaasulla. Tässä yhteydessä on myös viitattava siihen, että asianomaisten huomautukset eivät niinkään koskeneet kilpailun vääristymistä vaan ruskohiilen käyttöön liittyviä ympäristökysymyksiä, jotka eivät kuitenkaan voi toimia EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn ainoana perustana.

VI **PÄÄTELMÄT**

Komissio toteaa, että Saksan EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan vastaisesti myöntämä tuki on laitonta. Koska kuitenkin hankkeella on positiivinen vaikutus alueen kehitykseen, ympäristökuormitus vanhaan voimalaitokseen verrattuna on pienempi, koska kyse on pilottihankkeesta ja sillä on vähäinen vaikutus kilpailuun, komissio on päätellyt, että Cottbusin voimalaitoksen rakentamiseen myönnetty investointituki soveltuu yhteismarkkinoille.

ON TEHNYT SEURAAVAN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Brandenburgin osavaltion myöntämä 49,5 miljoonan Saksan markan tuki Cottbusin voimalaitokselle soveltuu yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 9 päivänä joulukuuta 1998.

Komission puolesta

Karel VAN MIERT

Komission jäsen

[1] Esim. Italiaa koskevassa asiassa NN 52/91, 31 päivänä heinäkuuta 1991 tehty päätös, (EYVL C 23, 30.1.1992, s. 5.)

[2] EYVL C 184, 21.7.1992, s. 8.